

Zistenie

výsledku rozpočtového hospodárenia obce a účtovanie finančných operácií

Zdroj: Ing. Anna Ľaliková, daňová expertka

Pojem **finančné operácie** prvýkrát definoval a uviedol do praxe s platnosťou od 1. 1. 2002 zákon č. 45/2001 Z. z., ktorý zmenil a doplnil zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v z.n.p. (ďalej „zákon č. 303/1995 Z. z.“). Do 31. 12. 2004 boli finančné operácie súčasťou rozpočtu obce rovnako ako v súčasnom období. Finančnými operáciami sa vykonávali prevody z mimorozpočtových peňažných fondov obce a realizovali sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Finančné operácie sa uskutočňovali mimo príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

V nadväznosti na členenie finančných operácií bola doplnená od 1. 1. 2002 aj rozpočtová klasifikácia, ktorá vymedzovala jednotlivé príjmové a výdavkové finančné operácie. Zákon č. 303/1995 Z. z. však v tom čase nedefinoval pojmy prebytok rozpočtu obce a schodok rozpočtu obce a pretože zákon nevyklúčoval z prebytku finančné operácie, tak boli jeho súčasťou. Do 31. 12. 2004 sa účtovali príjmové finančné operácie na účte 217 – Zúčtovanie príjmov obcí a vyšších územných celkov a výdavkové finančné operácie na účte 218 – Zúčtovanie výdavkov obcí a vyšších územných celkov ako účtovné operácie, ktoré ovplyvňovali výsledok rozpočtového hospodárenia obce, to zn. prebytok alebo schodok rozpočtu obce.

Účet 933 – Prevod zúčtovania príjmov a výdavkov od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2004 vykazoval konečný zostatok vrátane finančných operácií. Pasívny zostatok účtu 933, t.j. prebytok rozpočtového hospodárenia obce, sa preúčtoval v prospech peňažných fondov obce a aktívny zostatok účtu 933, t.j. schodok rozpočtu obce sa zúčtoval na ťarchu peňažných fondov obce.

Finančné operácie od 1. 1. 2005

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej aj „zákon č. 583/2004 Z. z.“) s platnosťou od 1. 1. 2005 vylúčil finančné operácie z prebytku a schodku rozpočtu obce.

V zmysle [§ 10](#) ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. sa rozpočet obce vnútorne člení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie. Vecné vymedzenie a jednotné triedenie príjmov a výdavkov rozpočtu obce obsahuje rozpočtová klasifikácia (ďalej aj „RK“), ktorá podrobne triedi finančné operácie na príjmové finančné operácie v hlavnej kategórii 400 – Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami a 500 – Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci a výdavkové finančné operácie v hlavnej kategórii 800 – Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami.

Finančné operácie v zmysle § 10 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z., ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie, **sú súčasťou rozpočtu obce**. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

Rozpočet obce

= bežný rozpočet (BR)
+ kapitálový rozpočet (KR)
+ finančné operácie (FO)

Prebytok a schodok rozpočtu obce od 1. 1. 2005

Zákon č. 583/2004 Z. z. prvýkrát definuje v ustanovení § 2 písm. b) a c):

– **prebytok rozpočtu obce** ako kladný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce,

– **schodok rozpočtu obce** ako záporný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce.

Ďalej v zmysle § 16 ods. 8 zákona č. 583/2004 Z. z. v znení zákona č. 611/2005 Z. z. sa prebytok alebo schodok rozpočtu obce vypočíta podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b), pričom z takto zisteného prebytku sa v zmysle § 16 ods. 6 vylučujú **na účely tvorby peňažných fondov** nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku, zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“), z rozpočtu Európskej únie (ďalej len „EÚ“) alebo na základe osobitného predpisu, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku, napr. v súlade s § 8 ods. 4 a 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“).

$$\begin{aligned} & \textbf{Výpočet prebytku,} \\ & \text{schodku rozpočtu obce} \\ & = (\text{príjmy BR} + \text{príjmy KR}) \\ & - (\text{výdavky BR} + \text{výdavky KR}) \end{aligned}$$

Z výpočtu prebytku, resp. schodku rozpočtu obce vyplýva, že finančné operácie neovplyvňujú výsledok rozpočtového hospodárenia obce. Výsledok rozpočtového hospodárenia obce ovplyvňujú len príjmy a výdavky bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu za obdobie rozpočtového roka. Finančné operácie teda nevstupujú do príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Peňažné fondy

Prevody z peňažných fondov obce v zmysle § 10 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. sa uskutočňujú najmä s cieľom:

- krytia schodku kapitálového rozpočtu,
- splátok návratných zdrojov financovania,
- splácania finančného prenájmu,
- vkladov do majetku inej právnickej osoby,
- založenia alebo zriadenia inej právnickej osoby,
- odplatu postúpenej pohľadávky,
- ostatné finančné operácie.

Prostriedky peňažných fondov sú mimorozpočtové zdroje obce z minulých rokov. Prostriedky peňažných fondov používa obec prostredníctvom svojho rozpočtu § 15 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. Podmienkou použitia prostriedkov peňažných fondov obce je zapojenie prostriedkov do rozpočtu. To zn., že sa najskôr uskutoční príjmová finančná operácia, ktorá sa podľa RK zatriedi na príslušnú podpoložku položky 454 – Prevod prostriedkov z peňažných fondov. Následne sa prostriedky peňažných fondov použijú na:

- kapitálové výdavky, ak sa nimi kryje schodok kapitálového rozpočtu; príslušný kapitálový výdavok sa podľa RK zatriedi v hlavnej kategórii 700,
- výdavkové finančné operácie, ktoré sa podľa RK zatriedia v hlavnej kategórii 800.

Prostriedky peňažných fondov, okrem prevodov prostriedkov medzi jednotlivými fondmi a okrem prípadov, keď sa prostriedky peňažných fondov použijú len na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, môže obec použiť len na kapitálové výdavky alebo na výdavkové finančné operácie.

Peňažné fondy nemôže obec použiť na bežné výdavky, s výnimkou rezervného fondu podľa § 10 ods. 8 zákona č. 583/2004 Z. z., v prípade, ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie **havarijného** stavu majetku obce alebo na likvidáciu škôd spôsobených **živelnými pohromami** alebo inou **mimoriadnou okolnosťou**, ktoré **nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu**.

O použití rezervného fondu a peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Návratné zdroje financovania

Návratné zdroje financovania definuje § 2 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z. ako prostriedky rozpočtu obce z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, zo zmeniek a z komunálnych obligácií vydaných obcou. Návratné zdroje financovania obec prijíma v súlade s § 17 cit. zákona. Môže ich použiť len na kapitálové výdavky alebo **výnimočne** na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v **priebehu rozpočtového roka** za podmienky, že budú splatené z príjmov bežného rozpočtu najneskôr do konca rozpočtového roka.

Návratné finančné výpomoci

Obec môže poskytnúť návratnú finančnú výpomoc (NFV) zo svojho rozpočtu právnickej osobe, ktorej je zakladateľom, pričom na tento účel nemôže použiť návratné zdroje financovania len vlastné zdroje.

Príklady na zistenie prebytku a schodku rozpočtu obce od 1. 1. 2005 v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z.

Príklad č. 1

V hlavnej činnosti vykázala obec za rok 2006 nasledovné čerpanie rozpočtu:

Rozpočet obce	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
Bežný rozpočet	3 000 000	2 800 000	+ 200 000
Kapitálový rozpočet	4 800 000	4 500 000	+ 300 000
Finančné operácie	250 000	200 000	+ 50 000
Rozpočet spolu	8 050 000	7 500 000	+ 550 000
Prebytok rozpočtu	7 800 000	7 300 000	+ 500 000

Prebytok rozpočtu obce v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. za rok 2006 bol 500 000 Sk.

$$\begin{aligned} & \textbf{Prebytok rozpočtu} \\ & = (3\,000\,000 + 4\,800\,000) \\ & - (2\,800\,000 + 4\,500\,000) \\ & = + 500\,000 \text{ Sk.} \end{aligned}$$

V uvedenom príklade nie sú súčasťou prebytku nevyčerpané účelovo určené prostriedky, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku, a preto celý prebytok rozpočtu obce v sume 500 000 Sk na základe schváleného záverečného účtu obce je zdrojom rezervného fondu, príp. ďalších peňažných fondov obce.

Rezervný fond tvorí obec z prebytku určeného na rozdelenie do peňažných fondov v minimálnej výške 10 %.

Rozdelenie prebytku rozpočtu obce	MD	D	Suma
Tvorba RF a ďalších PF z prebytku rozpočtu	933	917 AÚ	500 000 Sk
Prevod prostriedkov zo ZBÚ	262	231	500 000 Sk
Príjem prostriedkov na bankový účet RF a PF	242	262	500 000 Sk

Príklad č. 2

V roku 2006 obec zostavila nasledovný rozpočet obce:

Rozpočet obce	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
<i>Bežný rozpočet</i>	3 000 000	2 800 000	+ 200 000
<i>Kapitálový rozpočet</i>	4 800 000	5 000 000	- 200 000
<i>Finančné operácie</i>	200 000	200 000	0
<i>Rozpočet spolu</i>	8 000 000	8 000 000	0
Prebytok rozpočtu	7 800 000	7 800 000	0

Bežný rozpočet vykázal prebytok 200 000 Sk, kapitálový rozpočet schodok 200 000 Sk. Schodok kapitálového rozpočtu bol v priebehu rozpočtového roka krytý prebytkom bežného rozpočtu. Finančné operácie boli rozpočtované ako vyrovnané a rozpočet obce ako celok bol zostavený v súlade s § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. ako vyrovnaný.

Prebytok rozpočtu

$$\begin{aligned} & \text{v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b)} \\ & = (3\,000\,000 + 4\,800\,000) \\ & - (2\,800\,000 + 5\,000\,000) = 0 \end{aligned}$$

Príklad č. 3

*Za rok 2006 v rozpočtovom hospodárení obce boli vykázané nasledovné údaje:
z toho:*

Rozpočet obce	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
<i>Bežný rozpočet</i>	1 200 000	1 200 000	0
<i>Kapitálový rozpočet</i>	2 500 000	3 500 000	- 1 000 000
<i>Finančné operácie z toho:</i>	1 200 000	200 000	+ 1 000 000
<i>peňažné fondy prijatý úver</i>	300 000 900 000	200 000	+ 100 000 + 900 000
<i>Rozpočet spolu</i>	4 900 000	4 900 000	0
Schodok rozpočtu	3 700 000	4 700 000	- 1 000 000

Obec dosiahla vyrovnaný bežný rozpočet. Schodok kapitálového rozpočtu v sume 1 mil. Sk vykryla čiastočne prostriedkami peňažných fondov v sume 100 000 Sk a úverom v sume 900 000 Sk.

Schodok rozpočtu

$$\begin{aligned} & \text{v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b)} \\ & = (1\,200\,000 + 2\,500\,000) \\ & - (1\,200\,000 + 3\,500\,000) \\ & = - 1\,000\,000 \text{ Sk.} \end{aligned}$$

V nasledujúcom rozpočtovom roku na základe schváleného záverečného účtu obce obecným zastupiteľstvom za rok 2006 sa v účtovníctve obce zaúčtuje usporiadanie straty na ľarchu peňažných fondov a prijatého úveru.

	MD	D	Suma

<i>Usporiadanie schodku rozpočtu z peňažných fondov</i>	917 AÚ	933	100 000 Sk
<i>Usporiadanie schodku rozpočtu z prijatého úveru</i>	211	933	900 000 Sk

Prevod prostriedkov z peňažných fondov bol uskutočnený počas rozpočtového roka ako príjmová finančná operácia. Príjem úveru bol príjmovou finančnou operáciou a použitie úveru kapitálovým výdavkom. Pri usporiadaní schodku rozpočtu obce sa o prevode prostriedkov z peňažných fondov a o prostriedkoch úveru neúčtuje, pretože prostriedky boli použité počas rozpočtového roka na kapitálové výdavky. Na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva sa pri usporiadaní schodku rozpočtu obce účtuje o zdrojoch krytia použitých prostriedkov peňažných fondov a úveru.

Príklad č. 4

Za rok 2006 v rozpočtovom hospodárení obce boli vykázané nasledovné údaje:

Rozpočet obce	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
<i>Bežný rozpočet</i>	3 000 000	2 800 000	+ 200 000
<i>Kapitálový rozpočet</i>	1 800 000	1 800 000	0
<i>Finančné operácie</i>	200 000	200 000	0
<i>Rozpočet spolu</i>	5 000 000	4 800 000	+ 200 000
<i>Prebytok rozpočtu</i>	4 800 000	4 600 000	+ 200 000

Obec zostavila prebytkový bežný rozpočet a vyrovnaný kapitálový rozpočet. Z prebytku bežného rozpočtu v sume 200 000 Sk uhradila splátky úveru. Príjmy z finančných operácií (napr. z predaja cenných papierov) v sume 200 000 Sk taktiež použila na splátku úveru.

Prebytok rozpočtu

$$\begin{aligned}
 &= (3\,000\,000 + 1\,800\,000) \\
 &- (2\,800\,000 + 1\,800\,000) \\
 &= + 200\,000 \text{ Sk.}
 \end{aligned}$$

Po schválení záverečného účtu obce obecným zastupiteľstvom sa usporiada prebytok rozpočtu obce a použitie prebytku rozpočtu na splátku úveru nasledovne:

	MD	D	Suma
<i>Použitie prebytku BR na splátku úveru</i>	933	211	200 000 Sk

Aj keď prostriedky z prebytku bežného rozpočtu boli použité na splátku úveru, v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b) vznikol prebytok rozpočtu obce, ktorý sa v nasledujúcom rozpočtovom roku usporiada v zdrojoch krytia. To zn., že sa z prebytku rozpočtu tvorí zdroj peňažných fondov, ktorý sa následne použije na splátku úveru. Prevod finančných prostriedkov sa neuskutočňuje, pretože sa prostriedky použili v priebehu rozpočtového roka na splátku úveru, to zn. na výdavkovú finančnú operáciu.

Príklad č. 5

Za rok 2006 v rozpočtovom hospodárení obce boli vykázané nasledovné údaje:

Rozpočet obce	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
Bežný rozpočet	1 200 000	1 100 000	+ 100 000
Kapitálový rozpočet	500 000	500 000	0
Finančné operácie	250 000	100 000	+ 150 000
Rozpočet spolu	1950000	0	+ 250 000
Prebytok rozpočtu	1700000	1600000	+ 100 000

Obec dosiahla prebytkový bežný rozpočet 100 000 Sk a vyrovnaný kapitálový rozpočet. Príjmové finančné operácie z predaja účastí na majetku právnickej osoby boli o 150 000 Sk vyššie ako výdavkové finančné operácie.

Prebytok rozpočtu

$$\begin{aligned}
 & \text{v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b)} \\
 & = (1\,200\,000 + 500\,000) \\
 & - (1\,100\,000 + 500\,000) \\
 & = + 100\,000 \text{ Sk}
 \end{aligned}$$

V nasledujúcom rozpočtovom roku po schválení záverečného účtu obce sa prebytok rozpočtu rozdelí do RF, prípadne ďalších peňažných fondov obce.

	MD	D	Suma
Tvorba RF a PF z prebytku rozpočtu	933	917 AÚ	100 000 Sk
Prevod prostriedkov zo ZBÚ	262	231	100 000 Sk
Príjem prostriedkov na účet RF a ďalších PF	242	262	100 000 Sk

Príklad č. 6

Za rok 2006 v rozpočtovom hospodárení obce boli vykázané nasledovné údaje:

Rozpočet obce	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
Bežný rozpočet	2 300 000	2 000 000	+ 300 000
Kapitálový rozpočet	3 700 000	3 200 000	+ 500 000
Finančné operácie	250 000	100 000	+ 150 000
Rozpočet spolu	6 250 000	5 300 000	+ 950 000
Prebytok rozpočtu	6 000 000	5 200 000	+ 800 000

Obci bola v roku 2006 poskytnutá účelová dotácia zo štátneho rozpočtu v sume 1 200 000 Sk na kapitálové výdavky. Do 31. 12. 2006 z poskytnutej dotácie obec **nevyčerpala 400 tis. Sk**. Nevyčerpanú dotáciu zo ŠR na kapitálové výdavky môže obec použiť v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. až do vyčerpania v nasledujúcich rozpočtových rokoch. Po 1. októbri 2006 bola obci poskytnutá účelová dotácia zo ŠR na bežné výdavky v sume 400 tis. Sk. Do 31. 12. 2006 nebolo možné účelovú dotáciu vyčerpať a **nevyčerpaná časť** predstavovala **300 000 Sk**. Účelovú dotáciu na bežné výdavky s výnimkou miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní môže obec použiť v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka.

Prebytok rozpočtu

$$\begin{aligned}
 & \text{v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b)} \\
 & = (2\,300\,000 + 3\,700\,000)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & - (2\,000\,000 + 3\,200\,000) \\
 & = + 800\,000 \text{ Sk}
 \end{aligned}$$

Takto zistený prebytok rozpočtu sa upraví v zmysle § 16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z.. Z prebytku rozpočtu sa vylúčia nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté zo štátneho rozpočtu, ktoré možno v súlade s osobitným predpisom čerpať v nasledujúcom roku.

Nevyčerpané účelovo určené prostriedky v sume 700 000 Sk sa vylúčia z prebytku rozpočtu obce. Zostávajúca časť prebytku v sume 100 000 Sk sa na základe schváleného záverečného účtu obce rozdelí do rezervného fondu, prípadne ďalších peňažných fondov obce.

	<i>MD</i>	<i>D</i>	<i>Suma</i>
<i>Nevyčerpané účelovo určené prostriedky sa prevedú zo ZBÚ na samostatný bankový účet</i>	262	231	700 000 Sk
<i>Príjem prostriedkov na samostatný bankový účet</i>	231 AÚ	262	700 000 Sk

V nasledujúcom rozpočtovom roku sa vo výške rozpočtovaných výdavkov použijú účelovo určené nevyčerpané prostriedky. Prevod prostriedkov z 231 AÚ na 231 ZBÚ bude príjmovou finančnou operáciou a použitie prostriedkov bežným výdavkom alebo kapitálovým výdavkom podľa stanoveného účelu.

Po schválení záverečného účtu obce sa prebytok rozpočtu určený na tvorbu RF, prípadne ďalších PF zaúčtuje nasledovne:

	<i>MD</i>	<i>D</i>	<i>Suma</i>
<i>Tvorba RF a PF z prebytku rozpočtu</i>	933	917 AÚ	100 000 Sk
<i>Prevod prostriedkov zo ZBÚ</i>	262	231	100 000 Sk
<i>Príjem prostriedkov na ZBÚ</i>	242	262	100 000 Sk

§ 10 zákona č. 583/2004 Z. z.

Zostavovanie a členenie rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku

(1) Zostavovanie rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku vychádza predovšetkým z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu ustanovených osobitným predpisom⁵⁾ a zo schválených finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom územných samospráv.

(2) Obec a vyšší územný celok sú pri zostavovaní rozpočtu povinní prednostne zabezpečiť krytie všetkých záväzkov, ktoré pre ne vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi.

(3) Rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku sa vnútorne člení na

- a) *bežné príjmy a bežné výdavky (ďalej len „bežný rozpočet“),*
- b) *kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (ďalej len „kapitálový rozpočet“),*
- c) *finančné operácie.*

(4) Bežnými príjmami rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku sú príjmy podľa § 5 ods.1 alebo podľa § 6 ods. 1 v členení podľa rozpočtovej klasifikácie s výnimkou príjmov, ktoré sú podľa rozpočtovej klasifikácie kapitálovými príjmami.

(5) Vecné vymedzenie bežných výdavkov a kapitálových výdavkov rozpočtu obce alebo rozpočtu

vyššieho územného celku a ich jednotné triedenie obsahuje rozpočtová klasifikácia.

(6) Súčasťou rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov obce a z peňažných fondov vyššieho územného celku a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku. Podrobné triedenie finančných operácií obsahuje rozpočtová klasifikácia. Obec alebo vyšší územný celok môže poskytnúť návratnú finančnú výpomoc zo svojho rozpočtu právnickej osobe, ktorej je zakladateľom, pričom na tento účel nemôže použiť návratné zdroje financovania.

(7) Rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku podľa odseku 3 sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Obec alebo vyšší územný celok sú povinní zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu,^{17a)} nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový; kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce alebo vyššieho územného celku z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Ak je bežný rozpočet alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

(8) Ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo majetku vyššieho územného celku, alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu, môže obec alebo vyšší územný celok na základe rozhodnutia svojho zastupiteľstva použiť prostriedky rezervného fondu.

(9) Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu možno použiť príjmy kapitálového rozpočtu, ak sa vrátia do termínu ich použitia na rozpočtovaný účel, najneskôr však do konca rozpočtového roka.

§ 16 zákona č. 583/2004 Z. z.

Záverečný účet obce, záverečný účet vyššieho územného celku

(1) Po skončení rozpočtového roka obec a vyšší územný celok údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracujú do záverečného účtu obce a záverečného účtu vyššieho územného celku.

(2) Obec a vyšší územný celok finančne usporiadajú svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytli prostriedky svojho rozpočtu; ďalej usporiadajú finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

(3) Obec a vyšší územný celok sú povinní dať si overiť účtovnú závierku podľa osobitného predpisu.¹⁹⁾ Pri overovaní účtovnej závierky audítor overuje tiež hospodárenie podľa ich rozpočtov v súlade s týmto zákonom, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami, stav a vývoj dlhu a dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania.

(4) Ak audítor pri overovaní podľa odseku 3 zistí porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, je povinný tieto skutočnosti písomne oznámiť ministerstvu financií; ministerstvo financií alebo ním poverená správa finančnej kontroly je oprávnená tieto skutočnosti preveriť, pričom postupuje primerane podľa osobitného predpisu.²⁰⁾

(5) Záverečný účet obce a záverečný účet vyššieho územného celku obsahuje najmä

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti,
- e) prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov,
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
- g) hodnotenie plnenia programov obce a programov vyššieho územného celku

(6) Ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom^{20a)} nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu,^{17a)} tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) z tohto prebytku vylučujú. Prebytok rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku zistený podľa prvej vety je zdrojom rezervného fondu, prípadne ďalších peňažných fondov.

(7) Nevyčerpané prostriedky podľa odseku 6 obec alebo vyšší územný celok prevedie na osobitný účet a v nasledujúcich rozpočtových rokoch ich zaradí do rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku ako príjmovú finančnú operáciu. Použitie prostriedkov na určený účel je výdavkom rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku v nasledujúcich rozpočtových rokoch.

(8) O použití prebytku rozpočtu podľa odseku 6 alebo o spôsobe vysporiadania schodku rozpočtu podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) rozhoduje obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku pri prerokúvaní záverečného účtu obce alebo záverečného účtu vyššieho územného celku. Schodok rozpočtu podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) obec a vyšší územný celok vysporiadajú predovšetkým z rezervného fondu, z ďalších peňažných fondov alebo z návratných zdrojov financovania.

(9) Pred schválením sa návrh záverečného účtu obce a návrh záverečného účtu vyššieho územného celku predkladá na verejnú diskusiu podľa osobitného predpisu.¹⁸⁾

(10) Prerokovanie záverečného účtu obce a záverečného účtu vyššieho územného celku sa uzatvára jedným z týchto výrokov:

- a) celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad,
- b) celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami.

(11) Ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov.

(12) Návrh záverečného účtu obec a vyšší územný celok prerokujú najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

§ 15 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z.

(3) Prostriedky peňažných fondov používa obec a vyšší územný celok prostredníctvom svojho rozpočtu okrem prevodov prostriedkov medzi jednotlivými peňažnými fondmi navzájom a okrem prípadov, keď sa prostriedky peňažných fondov použijú len na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami svojho rozpočtu v priebehu rozpočtového roka.

§ 2 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z.

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

a) návratnými zdrojmi financovania prostriedky rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, zo zmeniek a z komunálnych obligácií vydaných obcou alebo vyšším územným celkom,

§ 17 zákona č. 583/2004 Z. z.

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania

(1) Obec a vyšší územný celok sú povinní pri používaní návratných zdrojov financovania dodržiavať pravidlá uvedené v odsekoch 2 až 7.

(2) Obec a vyšší územný celok môžu použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka sa tieto zdroje financovania môžu výnimočne použiť za podmienky, že budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

(3) Na vydávanie komunálnych obligácií sa vzťahuje osobitný predpis.²¹⁾

(4) Obec a vyšší územný celok môžu vstupovať len do takých záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch.

(5) Obec a vyšší územný celok nesmú prevziať záruku za úver, pôžičku alebo iný dlh fyzickej osoby alebo právnickej osoby s výnimkou záruky prevzatej obcou za poskytnutie návratnej finančnej výpomoci zo štátneho rozpočtu.

(6) Obec a vyšší územný celok môžu na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

a) celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a

b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

(7) Celkovou sumou dlhu obce alebo vyššieho územného celku sa na účely tohto zákona rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania ku koncu rozpočtového roka a suma ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku.

(8) Do celkovej sumy dlhu obce podľa odseku 7 sa nezapočítavajú záväzky z úverov poskytnutých z bývalých štátnych fondov²²⁾ a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov²³⁾ vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Do sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania podľa odseku 6 písm. b) obec a vyšší územný celok nezapočítavajú sumu ich jednorazového predčasného splatenia.

(9) Dodržanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania podľa odseku 6 preveruje pred ich prijatím hlavný kontrolór obce alebo hlavný kontrolór vyššieho územného celku.

(10) Porušenie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania obcou alebo vyšším územným celkom podľa odseku 6 je hlavný kontrolór obce alebo hlavný kontrolór vyššieho územného celku povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.